

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

298. An Superiores Regularium possint absolvere subditos ab
exco[m]municatione incursa ob Symoniam contractam in ordine, vel
beneficio? Nec enim possint cum illis dispe[n]sare in suspensione, quæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Es v. ver. dispensare, §. 5. & 6. dicitur quod Generalis ipsorum potest dispensare cum subditis in bigamia ex concessione Sixti IV. facta Carthusiensibus.

4. Sed ego in facti contingencia non recederem à prima sententia, quam præter DD. citatos tenet etiam Sebastianus à Bononia *tractat. de elect. part. 2. capit. 4. dubit. 7. numer. 2.* vbi & rectè notat posse supradictos Prælatos dispensare cum suis subditis super bigamiam similitudinariam, eo modo, quo possunt Episcopi dispensare cum suis.

Sup. hoc n. c. tato, & quomodo hoc delictum accidit, in rom. 5. tr. 5. ex Ref. 148. lege lin. 3. §. 2. & pro dispensat. Episc. in alio §. not. i. dictæ Ref.

RESOL. CCXCVII.

An Prælati Regulares possint absoluerè subditos suos suspensos propter Ordines susceptos ante legitimam ætatem, vel absque licentia, vel per saltum? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 85.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 3. Ref. 44. §. 11.

§. 1. Negatiuè respondet Gabucinus, quem citat, & sequitur Sayrus de *ensuris. lib. 6. cap. 12. num. 13.* & 14. vbi asserit, priuilegiis Regularium circa hoc esse derogatum per Concil. Trident. *sess. 23. cap. 12. de reform.*

2. Sed prorsus contrariam sententiam tenendam esse puto, quam latè defendit Laurentius Portel in *dub. Regul. ver. Ordines sacri, n. 14.* & nouissimè Hieronymus Rodriq. in *compend. 99. Regul. resol. 106. n. 26.* & ad argumentum Sayri respondet Portel, quod Concilium ibi solùm reuocat priuilegia, ne ordinentur Regulares ante ætatem ibi assignatam, non verò reuocat priuilegia Regularium quæ aliàs habent absoluedi à Sede Apostolica suos subditos. Imò Concilium clarè loquitur: ait enim (priuilegiis quoad hoc exclusis) quoad hoc inquam, id est, quoad Ordines suscipiendos ante hanc ætatem, vnde non loquitur de priuilegiis Regularium ad absoluedos subditos.

3. Neque obstat, quod Sixtus V. in sua constitutione contra malè promotos, reuocauit priuilegia Regularium ad absoluedum subditos sic malè promotos, quia postea reualidata sunt per alios Pontifices sublequentes, qui confirmarunt priuilegia Regularium ex certa scientia, quæ forma confirmationis reualidat inualida, & reuocata per suos antecessores, vt communiter docent Doctores, & præcipuè inter illos Sigismundus à Bononia *tr. de elect. part. 2. c. 4. dub. 76. n. 6.* & Suarez de *legib. lib. 8. c. 19.*

RESOL. CCXCVIII.

An Superiores Regularium possint absoluerè subditos ab excommunicatione ob Symoniam contractam in Ordine, vel beneficio?

Nec enim possunt cum illis dispensare in suspensione, qua incurritur ratione Symoniæ in Ordine suscepto; imò nec dispensare possunt in irregularitate ob talem Symoniam contractam, etiam si Symoniacus sit occultus?

Et an sit probabile Symoniacum occultum non incurrere irregularitatem?

Et an priuati Regulares possint hodie absoluerè clericum symoniacum in ordine, vel beneficio ad se venientem pro sacramentali confessione audienda?

Et an id possint Confessores Societatis Iesu per priuilegium concessum à Paulo III. per quod à papa concedit illis Patribus, (ac proinde cum illis communicantibus,) vt penitentes ad se venientes possint absoluerè ab omnibus censuris, & penis Ecclesiasticis, exceptis contentis in Bulla Cæna? Ex p. 1. o. tr. 15. & Milic. 5. Ref. 3.

§. 1. Negatiuam sententiam mordicus sustinet Magister Texeda in *Theolog. Moral. tom. 1.*

lib. 2. tract. 1. contr. 18. num. 10. vbi sic ait, Si rogati regulares Prælati possint absoluerè suos subditos ab excommunicatione incurfa ob ordinem simoniacum susceptum; & dico hodie non posse cum illis dispensare in suspensione, quæ incurritur ratione simoniæ in ordine suscepto, quia licet attentò quodam priuilegio à Clemente IV. concessò Congregationi S. Benedicti in Hispania, vt refert Collector priuilegiarum ordinum: & Abbatibus Cisterij, virtute cuius poterant Abbates, & eorum Vicarij absoluerè suos subditos à penis, quas incurrit subditi propter ordines simoniacè susceptos, & propter beneficia simoniacè obtenta, & hoc quidem non semel in via, sed toties quoties illis visum fuerit expedire, Tamen Sixtus V. in quadam constitutione, quam edidit contra Clericos malè promotos, eam facultatem penitus reuocauit, & abstulit, dicens quod nemo præterquam cumque priuilegijs etiam mare magnum nuncupari, &c. possit absoluerè huiusmodi simoniacè promotos, & verba eius sunt, persona sicut præfatur delinquentes tam scilicet Antistes, quam Abbates promouentes, quam clerici malè insigniti, seu ordinati à reatibus & excessibus præfatis absolui præterquam in mortis articulo non possint aut debeant, nec quibus super irregularitate præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit quouis modo valeat dispensare. Ex qua Sixti V. constitutione non obsecrè constat omnibus tam Episcopis, quam Regularibus Prælati, ablatam esse facultatem absoluedi suos subditos ab excommunicatione, & aliis penis incurfis, eo quod simoniacè ordines susceptos, vel beneficia obtinuerunt etiam præterquam priuilegiarum regularium, quia omnia illa quoad hanc partem derogat, & inualida esse ex nunc pro tunc declarat, ac proinde etiam abstulit facultatem dispensandi cum prædictis simoniaciis in irregularitate, ob illud crimen simoniacum incurfa, quam etiam Sixti V. constitutionem ad terminos sacrorum Canonum, ac constitutionem Pij II. Sixti V. prædictoris, & ad dispositionem decretorum Sacri Tridentini Concilij adiecit hæc verba, præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos inlicitas, has enim voluit in suo robore permanere. Et quibus Pontificis verbis, quamuis prædictam Sixti V. constitutionem videtur moderare, & restringere, quantum ad aliquid; absoluit tamen reliquum illam in suo robore quantum ad aufereudam potestatem à Religionum Prælati, vt possint absoluerè suos subditos, qui simoniacè ad ordines promoti sunt, nec in irregularitate ob talem simoniam contractam dispensare, & idè si Religiosus simoniacè ordinatus est, aut simoniacè Prioratum aut quancumque aliam dignitatem in Religione obtinuit (nam nomine beneficii officium dignitatis in Religione intelligitur) est ipso facto excommunicatus, & est ipso iure illis priuatus. A qua excommunicatione absolui nequit per Regulares Prælatos, nec in suspensione incurfa dispensari nisi per Romanum Pontificem, cui talis absolutio, & dispensatio referuatæ sunt, quod debet intelligi etiam si simoniacus occultus. Hucusque Texeda.

2. Sed contrariam sententiam tenet Portel in *17. Spons. Moral. tom. 2. cas. 42. num. 1.* vbi sic asserit. Credo posse hodie Prælatum Regularem absoluerè suum subditum à simonia commissa in ordine vel beneficio. Probo, quia licet Sixtus V. reuocauerit omnia priuilegia Religiosorum, per quæ id poterant absoluerè, tamen postea Clemens VIII. in bullario Rodriguez *fol. 1201.* confirmauit priuilegia Minorum ex certa scientia, quod idem fecit postea Paulus Quintus; & Clemens VIII. in prædicta Bulla confirmatoria addidit hoc verbum, confirmamus, & in-

novamus. Est autem communis Doctorum opinio, quod quando Papa in confirmatione privilegiorum ponit verbum ex certa scientia, & verbum, innovamus, censetur confirmare etiam privilegia talium Religiosorum, quae antea per aliquem Summum Pontificem fuerant reuocata. Sic tradit Glossa incipit. quia dicitur statim, & in e. 1. de transact. Et confirmatur, quia talis confirmatio ex certa scientia habet vim confirmandi actum nullum, reddendo illum de iure validum, seu de privilegio nullo facere validum. Sic Suarez fuse lib. 8. de legib. cap. 18. an. 12. idem tenet Collector privilegiorum Mendicantium verbo, Privilegium, ad §. 15. dicens multos famulos Doctores Universitatis Salmantinae declarasse quod quandoque aliqua privilegia conceduntur de novo cum hac clausula, Non obstantibus reuocationibus Apostolicis, intelliguntur vivificata; & de nouo concessa etiam illa, quae fuerant reuocata. At Clemens VIII. in citata Bulla dicit innovamus, & in proemio Bullae dicit, Et in pristinum statum reponat, & post medium Bullae dans Iudices Conservatores pro defensione dictorum privilegiorum, praecipit illis, vt procurent, Omnia semper in pristinum reponi; Quae omnia verba factis innunt confirmare voluisse etiam privilegia reuocata, maxime cum ibi Clemens VIII. non apposerit clausulam, Quatenus sunt in usu. At constat quod ante illam reuocationem factam à Sixto Praelati regulares poterant absolueri subditos ab omni simili excommunicatione maxime per concessionem Pij V. factam Praelatis Patrum Dominicorum, quibus concessit, vt per se possent absolueri subditos ab omnibus casibus occultis, quae possunt Episcopi absolueri, & huius meae opinionis est etiam nouiter Fr. Hieronymus Roderic. in suis resolutionibus resolut. 3. num. 7. Dixi posse Praelatum absolueri suum subditum simoniacum in ordine, nam quaevis non modica esse potest, an Confessores Regulares, possint hodie absolueri Clericum simoniacum in ordine, vel beneficio ad se venientem, pro confessione Sacramentali audienda; Hunc casum non inueni expressum apud vllum recentiore. Sed tamen (sub correctione Doctorum) credo illos talem Clericum posse absolueri virtute suorum privilegiorum, Probos, quia praedicti Religiosi id poterant facere ante illam reuocationem Sixti V. maxime per privilegium Sixti IV. apud Compendium Mendicantium, verbo, Absolutio quoad saeculares 2. §. 20. cum annotat. Cor. ad. ad dictum §. 20. per quod concessit Confessoribus Ordinis Minorum, vt possint absolueri poenitentes ab omnibus casibus excommunicationis, suspensionis, &c. Episcopis à iure, vel ab homine reseruatis, & simile privilegium extat in eodem Compendio, & in eodem verb. §. 19. concessum Benedictinis; & clarius adhuc id poterunt Confessores Societatis Iesu per privilegium illis concessum à Paulo III. & transcriptum à Rodriquez in Addit. ad §. 9. n. 120. Per quod Papa concedit illis Patribus (& proinde cum illis communicantibus) vt poenitentes ad se venientes possint absolueri ab omnibus censuris, & poenis Ecclesiasticis exceptis contentis in Bulla Cœnæ. Quapropter licet illa privilegia sint reuocata per Sixtum Quintum, si tamen illi Religiosi, quibus illa concessa fuerint habeant confirmata sua privilegia ex certa scientia (vt suppono) poterunt eisdem vt ob rationes claras, quas adduxi in num. 1. proxime praecedenti.

3. Hanc etiam sententiam tenet Leandrus à Murcia in c. 14. super 8. Regulis D. Francisci n. 37. & Bordonus in conf. Regul. tom. 2. res. 67. n. 76. Vecchius in practi disputat. 9. dub. 13. per totum Tamburinus de iure Abbatum tom. 2. disputat. 14. quest. 13. n. 1. Hieronymus Rodriquez in compen. 99. Regularum res. 3. n. 1. Tome VII.

Et hanc sententiam tanquam probabilem admittit Pater Pellizzarius in Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. num. 47. Sed an ita sit, alij videant, dicit amicissimus Pater Lezana in summa tom. 3. ver. Simonia num. 31. & ego hanc sententiam absolute alibi impugnavi contra Patrem Vidalem. Notandum est tamen hic obiter probabilissimum esse Simoniacum occultum non incurrere in irregularitatem, & ita docet doctus, & amicissimus Bardi in Bulla Cruciate part. 3. tractat. 2. cap. 1. sect. 4. §. num. 30. vbi sic ait. Supponendum est quod quamvis secundum plures Autores recipiens ordinem simoniace incurrat irregularitatem etiam si simonia sit occulta, vt notat Henriquez lib. 7. cap. 13. num. 6. Suarez de censuris disputat. 4. 3. sect. 4. n. 2. nihilominus & ipsi, & alij existimant ob peccatum simoniace occultae nullam incurrere irregularitatem, quia in iure non habetur hoc expressum, licet in alias poenis, & censuris simoniacus incurrat, & ipso facto triplici illa materia: dixi ob simoniam occultam; nam quando est publica ratione infamiae, refultat irregularitas. His praehabitis dicimus non posse commissarium dispensare in irregularitate, quae oritur ex simonia, quia Pontifex in hoc paragrapho talem irregularitatem expressè excipit, hoc tamen facit iuxta probabilem opinionem, quae asserit ex simonia saltem circa ordines incurrere irregularitatem; At quia oppositum est etiam probabile immò iuxta meam sententiam probabilius, idcirco simoniacus non indigebit dispensatione faciendi a commissario in aliqua irregularitate, cum poterit practice sibi suadere in nullam incurrit irregularitatem. Ita Bardi.

RESOL. CCXCIX.

An Praelati Regulares possint absolueri suos subditos à casibus Bullae in Cœna Domini: Ex p. 3. tr. 2. Ref. 72.

§. 1. Affirmatiuè respondet Suarez de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 21. per totum, & nouissime Hieron. Rodric. in compen. 99. Regul. res. 3. n. 3. vbi sic ait. Praelati Regulares possunt absolueri suos subditos à casibus Bullae Cœnae Domini non obstantè noua reseruatione ipsorum, quae quotannis fit in publicatione dictae Bullae. Ita ille. Et hanc sententiam mordicus etiam defendit Peirinus in privileg. Minimus 1. constit. 4. Sixti IV. §. 5. n. 6. cum seq. & Pertei in addit. ad dub. Regul. ver. Abbas, n. 8. Vide etiam Emanuelem Rodric. in 99. Regul. tom. 1. q. 20. art. 9. Vegam in sum. tom. 1. cap. 49. cas. 1.

2. At his non obstantibus Sigismundus à Bononia tract. de elect. dub. 69. n. 13. Alcanius Tamburinus de iure Abb. tom. 2. disp. 14. q. 1 §. n. 3. Ioan. de la Cruz de statu Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 1 §. concl. 1. Zanardus in direct. Theol. p. 2. cap. 17. Naldus in sum. ver. nouiss. n. 7. Vecchius in practi. nou. disp. 9. dub. 6. n. 3. Grassius in appen. lib. 1. cap. 7. n. 22. & alij penes ipsos, asserunt non posse Praelatos Regulares absolueri neque Professos, neque Nouitios à casibus Bullae Cœnae. Sed ego in cōtroversia tam graui cum Miranda in manuali Prel. 10. 2. q. 9. art. 10. iudicij officij agere nolo, ideo de illa penes alios sit iudicij, seu consularum Summus Pontifex.

RESOL. CCC.

An Regulares possint dispensare cum saecularibus super irregularitate orta ex delicto, v. g. si Sacerdos excommunicatus celebrasset, vel suspensus sacros Ordines suscepisset?

Idem dicendum est de quibuslibet Sacerdotibus electis ab ipsis poenitentibus virtute Iubilei, aut Bullae Cruciate.

Alibi pro parte supra in Ref. 168. §. Nec obstat, &c. Et pro Simonia occulto contentio in hoc textu in tom. 4. tr. 2. Ref. 137. §. 2. & 3. & in tom. 5. tr. 5. Resol. 39. §. Hinc. & ibi in tr. 7. Ref. 3. §. Norandū. & seqq.

Sup. hoc pro commissario in tom. 4. tr. 3. Ref. 137. à principio.

Sup. hoc supra ex doctrina Ref. 21. prope finem, ver. & proinde. Sed i. ge cam per totum, & vi. de etiam Ref. & §. eius secundum not. & ex Ref. 91. vide §. verum & seqq.

Sup. hoc cor. in Ref. 168. §. 2. & 3. & in tom. 5. tr. 5. Resol. 39. §. Hinc. & ibi in tr. 7. Ref. 3. §. Norandū. & seqq.